

Խնամքից դուրս գալուց հետո

- ▶ Խնամքից դուրս գալուց հետո էլ դու աջակցություն ստանալու իրավունք ունես: Երեխաների բարեկեցությանը զբաղվող կազմակերպությունները պետք է ապահովեն քեզ խնամքից հետո անհրաժեշտ ծառայություններով (խորհրդատվություն, ինքնուրույն կյանքի հմտությունների ուսուցում և ֆինանսական աջակցության տարբեր ձևեր):
- ▶ Ինչպես պետական, այնպես էլ հասարակական կառույցները պետք է օգնեն քեզ ուսման ծախսերը հոգալու, բնակարան և աշխատանք գտնելու հարցերում:
- ▶ Դու իրավունք ունես կապ պաշտպանելու խնամք իրականացնող անձանց, սոցիալական աշխատողների և այն բոլոր երեխաների ու երիտասարդների հետ, ում հետ ընկերացել էս խնամքի ընթացքում:

Եթե իրավունքների չեն հարգվում

- ▶ Համոզվիր, որ լիովին տեղյակ ես իրավունքներիդ պաշտպանելու բոլոր տարբերակների մասին և անհրաժեշտության դեպքում գիտես թե ում դիմել:
- ▶ Եթե խնամքի ընթացքում բռնության կամ անտարբերության ես ենթարկվում, այդ մասին տեղյակ պահիր սոցիալական աշխատողին, ոստիկանությանը, երեխայի իրավունքների պաշտպանին կամ այլ մեծահասակներին, ում վստահում ես: Եթե դու հայտնվել ես այնպիսի իրավիճակում, որ վախենում ես թո անվտանգության և բարեկեցության համար, ԱՆՄԻՉԱԼՊԵՍ տեղեկացրո՛ւ նրանց այդ մասին:

Կարևոր էր երեխաների շնորհիվ երեխաների շնորհիվ

Եվրոպայի խորհրդի մասին

Եվրոպայի խորհուրդը միջազգային կազմակերպություն է՝ հիմնադրված 1949թ.-ին, որն ունի 47 անդամ պետություններ: Նրա դերն է խթանել մարդու իրավունքները, ժողովրդավարությունը և օրենքի գերակայությունը: Այն սահմանում է համընդհանուր ժողովրդավարական սկզբունքներ՝ հիմք ընդունելով Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիան, ինչպես նաև այլ կոնվենցիաներ և հանձնարարականներ, որոնք վերաբերում են անհատի, այդ թվում՝ Եվրոպայի 150 մլն երեխաների պաշտպանությանը:

«Կառուցե՛նք Եվրոպա երեխաների հետ և երեխաների համար» ծրագիրը ստեղծվել է երեխաների իրավունքները երաշխավորելու և խթանելու, երեխաներին բռնության բոլոր ձևերից պաշտպանելու նպատակով:

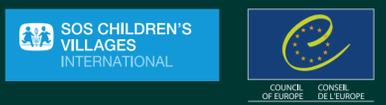
Երեխաների իրավունքների ոլորտում Եվրոպայի խորհրդի աշխատանքների մասին տեղեկանալու համար՝ www.coe.int/children children@coe.int

© Եվրոպայի խորհուրդ - միջազգային մեկնում հովանավոր

Խնամք ստացող երեխաներ և երիտասարդներ ճանաչիր իր իրավունքները

Քո իրավունքների իմացությունը քեզ կօգնի դառնալ իրավունքապաշտպան և ակտիվորեն մասնակցել իր իսկ խնամքի գործընթացին:

Քո իրավունքները պետք է պաշտպանված լինեն

- ▶ Այլընտրանքային խնամք ստացող երեխաներն ու երիտասարդներն ունեն այն նույն իրավունքները, ինչպես կենսաբանական ընտանիքներում ապրող երեխաները:
- ▶ Կառավարությունն ու երեխաների բարեկեցությանը զբաղվող կազմակերպությունները պատասխանատու են, որպեսզի այդ իրավունքները հարգված և պաշտպանված լինեն:

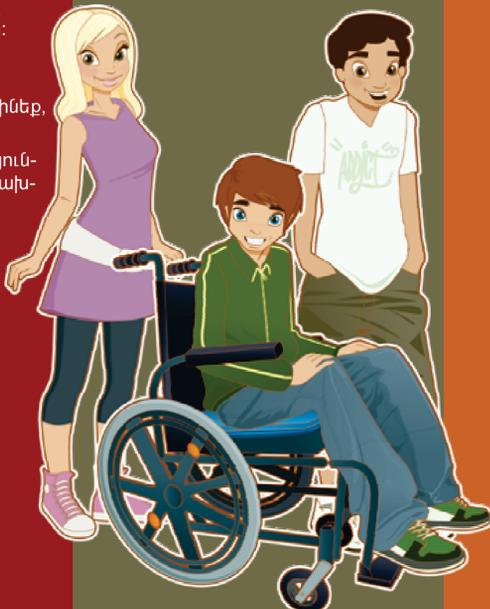
Խնամք ստանալիս

- ▶ Քո կարիքներն արագ և անհրաժեշտ են:
- ▶ Դու որակյալ խնամք ստանալու իրավունք ունես (հարմարավետություն, անվտանգություն և այլն):
- ▶ Դու առողջապահական որակյալ ծառայությունների օգտվելու և պարբերաբար զննում անցնելու իրավունք ունես:
- ▶ Դու բարձրորակ կրթություն ստանալու իրավունք ունես: Եթե դու սովորում էիր դպրոցում, երբ տեղավորվեցիր խնամքի, ապա ցանկության և հնարավորության դեպքում կարող ես մնալ նույն դպրոցում:
- ▶ Բոլոր երեխաների նման դու էլ ունես ազատ ժամանցի խաղալու, սպորտային և մշակութային միջոցառումների մասնակցելու իրավունք:
- ▶ Դու պետք է պաշտպանված լինես բռնության բոլոր ձևերից, հատկապես սեռական բռնությունից: Ոչ ոք իրավունք չունի քեզ հարվածելու:

Քո անձնական կյանքի անձեռնմխելիությունը

- ▶ Քո անձնական կյանքի անձեռնմխելիության իրավունքը պետք է հարգվի: Քեզ հասանելի պետք է լինեն քեզ վերաբերող տեղեկատվությունն ու փաստաթղթերը:
- ▶ Քո կրոնական և մշակութային պատկանելությունը պետք է հարգվի:
- ▶ Դու և թո թույլերն ու եղբայրները պետք է միասին լինեք, եթե այդպես լավ է ձեզ համար:
- ▶ Դու պետք է կարողանաս պահպանել հարաբերությունները թո շրջապատի մարդկանց հետ (ընկերներ, նախկին հարևաններ, ազգականներ և այլն), եթե այդ շփումները վնաս չեն պատճառում քեզ:
- ▶ Դու ինքդ կարող ես որոշել, թե ինչպիսի հարաբերություններ ես ցանկանում ունենալ կենսաբանական ընտանիքիդ անդամների հետ և որքան հաճախ ես ուզում տեսնել նրանց:

Մասնակցություն և տեղեկատվության հասանելիություն

- ▶ Դու իրավունք ունես մասնակցելու քեզ վերաբերող բոլոր որոշումների կայացմանը՝ թո հասունության մակարդակին համապատասխան:
- ▶ Երեխաների բարեկեցությանը զբաղվող կազմակերպությունները պետք է հարցնեն թո կարծիք և ջանք չխնայեն թո խնդիրները հասկանալու համար:
- ▶ Եթե մեծահասակները թո կարծիքին հակառակ որոշում են կայացնում, ապա նրանք պետք է վստահ լինեն, որ այդ որոշման դրդապատճառները քեզ հասկանալի են:
- ▶ Դու իրավունք ունես ժամանակին տեղեկանալու թո իրավունքների և հնարավորությունների մասին:
- ▶ Տեղեկատվությունը պետք է ձեռնարկ լինի և քեզ բացատրվի պարզ և հասկանալի ձևով:

Քո անհատական խնամքի պլանը

- ▶ Քո իրավունքն է ունենալ անհատական խնամքի պլան:
- ▶ Խնամքի պլանը պետք է քեզ հետ միասին կազմվի և պարբերաբար վերանայվի սոցիալական աշխատողների, հոգեբանների կողմից՝ քեզ խնամողների և կենսաբանական ընտանիքիդ մասնակցությամբ:
- ▶ Խնամքից դուրս գալուն նախապատրաստվելու անհատական խնամքի պլանի կարևոր մասն է, որի ընթացքում պետք է հաշվի առնվեն թո կարիքները, կարծիքը և նախապատվությունները:

